האור שבנשמה

מאת: יעקב הרצברג
אפריל 5, 2020

כולם רוצים לגלות את האור שבנשמה, להאיר אותו עוד ועוד, איך עושים את זה נכון בלי להתפזר?…

בהלכות בציעת הפת (הלכה ה, ליקוטי הלכות) מבאר רבי נתן את הדרך של בעלי התשובה עד שזוכים להפשיט את ה"בגדים הצואים" המעכבים אותם מלכנוס לקדושת ארץ ישראל, על פי תורה י"ד בליקוטי מוהר"ן "להמשיך שלום". (כדאי לעיין במאמר לעבור את הירדן).

עיינו שם בהלכה שמביא, שבאמת מי שעוסק להפשיט מאתנו הבגדים הצואים הוא הצדיק שעוסק בתורה בקדושה ומעורר זיווגי האותיות והתנוצצות הנשמות, שעל ידי זה מאיר בשורשי הנשמות ומטהר אותם מהבגדים הצואים. כי ממש אותה הארה שהאירה בשורש הנשמה של פושעי ישראל, שעל ידה התעוררו לשוב בתשובה (כמובא שם בתורה י"ד), היא ממשיכה אחרי כן להאיר ולתת לבעלי התשובה את הכוח להמשיך הלאה ולהזדכך מהבגדים הצואים, והיא גם מאירה בשורש של כל אחד ואחד כפי תיקונו את העצות הנכונות איך להיטהר, כמובא שם בהלכה באריכות.

.

?

:

”…

”…

גַּם עַתָּה לִשָּׁאֵר עַל עָמְדֵנוּ לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ
לַה ' יִתְבָּרַךְ בְּכָל פַּעַם אַף עַל פִּי שֶׁעוֹבְרִים
עָלָיו שֶׁטֶף מַיִם רַבִּים מַיִם הַזֵּידוֹנִים כָּאֵלֶּה
רַחֲמָנָא לִצְלַן ..."

אולי גם זה יעניין אתכם :

לעבור את הירדן

אל תפחדו , כנסו פנימה

אין מקום מושלם

אנשים אחים אנחנו

עם מי ועם מה להזדהות ?

ברסלב לכולם

להיות פשוט זה תענוג

הדרך הישנה והטובה

הדף הזה מגן עלי

נמצא שעיקר הטהרה היא על ידי עסק התורה של הצדיק , כמו שהתבאר ומבואר יותר באותה הלכה בהמשך , אבל גם לנו יש חלק יסודי במה שאנחנו מתעוררים לעסוק בתורה ובמצוות בעצמנו ולהמשיך עלינו הארה זו של הצדיק האמת , כמו שרבינו אמר : אתם לא יכולים בלעדי אבל גם אני לא יכול בלעדיכם , היינו בלי אתערותא דלתתא שלנו . והעיקר החלק שלנו לעניין התיקון הזה , הנמשך בעיקר מהצדיק עצמו המאיר בשורש הנשמות , הוא לעסוק בספריו של הצדיק כדי שנחזיק מעמד עד שיגיע יום טהרתנו .

נחלי הטהרה

יחד עם זאת , גם אנו מצד עצמנו צריכים להשתדל לעשות את החלק שלנו בבירור הבגדים מהטינופת , וזה נעשה על ידי עסק התורה והמצוות שלנו , שעל ידם עיקר הבירור של הטוב מהרע האחוז בנו כבר מחטא אדם הראשון . כי כפי שלמדנו לעיל , בוודאי כל אחד צריך להשתדל ולהתאמץ מאוד לסלק מעצמו הרגלים רעים ותאוות ומידות רעות ודעות משובשות

הֵן מְעַט אִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ מֵחֲמַת הַפַּרְנָסָה אוֹ שְׁאָרֵי מְנִיעוֹת . עַל כָּל פָּנִים , כְּשֶׁיִּקְבַּע עַצְמוֹ עַל הַתּוֹרָה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה וְיַעֲבֹר עָלָיו מָה , אָז בְּוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף יִהְיֶה נִטְהָר מִכָּל הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים וְיִתְקָרֵב לַה ' יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת ...

"...כִּי אַף עַל פִּי שֶׁהֵם נִסְבָּכִים בְּאָדָם מְאוֹד מְאוֹד וּמִתְגַּבְּרִים בְּכָל פַּעַם שֶׁמִּתְעוֹרֵר הָאָדָם לַה ' יִתְבָּרַךְ וכו ' , וְכַמּוּבָא בְּכִתְבֵי הָאֲרִ " י זַ " ל שֶׁיֵּשׁ הַרְבֵּה שֶׁהַמְּצוּלוֹת יָם שֶׁהֵם הִרְהוּרִים רָעִים וּמְגִנִּים מִתְגַּבְּרִים עֲלֵיהֶם בְּיוֹתֵר , בִּפְרָט בְּעֵת עָסְקוֹ בְּתוֹרָה וּתְפִילָּה , אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן אִם לֹא יַנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ יַכְרִיחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ לְהַמְשִׁיכָהּ לְתוֹךְ הַתּוֹרָה וְהַתְּפִילָּה בְּכָל פַּעַם יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה , בְּוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף הַתּוֹרָה תְּטַהֵר אוֹתוֹ מִכָּל הַנַּ " ל !

"כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת נָהָר שֶׁאֵינוֹ פּוֹסֵק וּכְמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר שֶׁאֵין שׁוּם טֻמְאָה וְלִכְלוּךְ יָכוֹל לְהִתְקַיֵּים כְּנֶגְדָּהּ , כִּי כָּל הַטֻּמְאוֹת וְהַגִּלּוּלִים שֶׁבָּעוֹלָם הִיא שׁוֹטֶפֶת אוֹתָם וּמְבַטֶּלֶת אוֹתָם בְּרֶגַע קַלָּה , רַק שֶׁהָעִיקָּר שֶׁיִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה , כִּי אַחַר כָּךְ הֵם חוֹזְרִים וּמִתְגַּבְּרִים בְּיוֹתֵר . וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִבְרוֹחַ אֶל הַתּוֹרָה . וְכֵן בְּכָל פַּעַם . וְזֶהוּ בְּחִינַת קָבַעְתָּ עִתִּים לַתּוֹרָה . 'קָבַעְתָּ ' דַּיְיקָא שֶׁיִּהְיֶה עֵסֶק הַתּוֹרָה בִּקְבִיעוּת גָּדוֹל . אֲפִילּוּ מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה כָּל הַיּוֹם כִּי אִם אֵיזֶה עִתִּים וְשָׁעוֹת , עַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁיִּהְיוּ אֵלּוּ הָעִתִּים וְהַשָּׁעוֹת בִּקְבִיעוּת גָּדוֹל בְּכָל יוֹם חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר . כְּדֵי שֶׁיִּבְרַח בְּכָל פַּעַם לִמְקוֹר מַיִם חַיִּים הַמְּטַהֲרִים מִכָּל הַטֻּמְאוֹת וְהַבְּגָדִים הַצּוֹאִים וְכַנַּ " ל ."

על מנת שיהיה לאדם כוח להחזיק מעמד במלחמה הארוכה ובכל מה שעובר עליו עד טהרתו , יעסוק בעיקר בספרים של הצדיק שמלאים בהתחזקות ובדיבורים ועצות המשיבים את הנפש !...

נשים לב , שעיקר הדגש של רבי נתן הוא על הקביעות ולא על הכמות , כמו שהדגשתי את המילים 'הן מעט' , וכמו שידוע הדבר מגדולי ישראל שמעלת וכוח הלימוד מצד הקביעות , אפילו במיעוט הכמות , היא לאין שיעור גדולה יותר מאשר ריבוי בכמות שהיא בלי קביעות .

וזו נקודה שחשוב לשים לב אליה , כי ישנם הרבה אנשים שקשה להם ללמוד הרבה מכל מיני סיבות , הן מצד טרדות העולם הזה והן מצד חלישות וכל סיבה אחרת , ורבים שרואים שאינם יכולים ללמוד הרבה כרצונם או כפי שחינכו אותם שזה מה שחשוב , אזי נחלשת דעתם והם לא לומדים כלל , וזה לא נכון . כי כאמור , מבואר בדברי חז"ל ואפילו נקבע להלכה , והדבר מקבל חיזוק בדברי רבי נתן כאן , שהעיקר הוא לקבוע עתים לתורה , ולא העיקר הכמות . ועל זה נשאלת השאלה אחרי מותו של אדם : קבעת עתים לתורה ? ולא שואלים אותו כמה שעות הוא למד כל יום . כי העיקר זה הקביעות . לדוגמה : יותר טוב ללמוד בקביעות כל יום שעה אחת , מאשר ללמוד יום אחד עשר שעות ולמחרת שום דבר , וכן כיוצא בזה .

ועצה טובה למי שיש לו רק מעט זמן ללמוד , שילמד בעיקר ספרי רבינו והלכה . כמו שמספרים , ששאלו את אחד מגדולי תנועת המוסר רבי ישראל סלאנטר זצוק"ל , מה ילמד מי שיש לו רק חצי שעה ביום להקדיש ללימוד תורה ? ענה רבי ישראל שילמד מוסר כל החצי שעה ! והטעם שעל ידי לימוד המוסר יתעורר להבל העולם הזה ויראה שיש ביכולתו להקדיש יותר ללימוד התורה , וממילא אז ילמד גם את שאר הלימודים הנצרכים לאיש הישראלי .

יצאת משם ? תיכנס לכאן !

וזו נקודה שכאמור לעיל צריכים ליישב את הדעת עליה מאוד ולא לתת לה לעבור , כמו שאומרים 'לידנו' , היינו עניין הקביעות של עתים לתורה ואם אפשר בבית מדרש דווקא . כי זה מה שרבי נתן הביא פה מדברי חז"ל – שבתי כנסיות ובתי מדרשות נמשלו לנחלים שמטהרים את האדם. ממילא , גם מי שקשה לו ללמוד הרבה או שנוח לו ללמוד לבד וכדומה , צריך להתאמץ שיהיה לו על כל פנים איזה זמן מסוים מעט או הרבה שהוא לומד בבית כנסת או בית מדרש , וכמו שנלמד בהמשך , טוב מאוד שיהיה בדיבוק חברים , והקביעות שנכנס כל יום לבית המדרש – זה מטהר את האדם מהבגדים הצואים המונעים אותו מלהיכנס אל הקדושה .

גם מעט זה טוב – כל נקודת אור של לימוד, מצוות, חסדים ועוד מגדילה את אור הנשמה שלנו…

לצערנו, זה דבר שרואים הרבה – שישנם בעלי תשובה שעובר עליהם מה שעובר, וכאשר הם מניחים לעצמם להפסיק להשתדל להיכנס לבית המדרש בגלל מה שעובר עליהם, בגלל שלא נוח להם בבית מדרש, זה בגלל הסגנון שם או בגלל אנשים מסוימים או כל דבר אחר שגורם להם להתרחקות, ואז הם עוזבים את המקום הזה, שזה כשלעצמו יכול להיות צעד נכון. אבל הם לא הולכים למקום אחר אלא נשארים לבדם, שזו טעות גדולה, כי על פי רוב זה ממש מסוכן והרסני עד מאוד, כי כאשר האדם נמצא לבדו ומחוץ לבית מדרש הוא נמצא בסכנה גדולה, כי החוץ הוא מקום החיצונים, וכאשר האדם לבדו אז בנקל מאוד על הסטרא אחרא להתגבר עליו.

לכן גם אם עבר עליך מה שעבר והתאכזבת מרב מסוים או קהילה מסוימת ועזבת את אותו מקום, תמהר למצוא מקום אחר שאתה יכול להיכנס לשם וללמוד תורה ולהתפלל בציבור, כי חייבים להיות מחוברים למשהו, כי אין התורה נקנית אלא בחבורה. וגם אם אתה לא רוצה ממש ‘להתערבב’ וליצור קשרים חברתיים באותו מקום, על כל פנים, תיכנס לשם ותלמד שם ולא רק לבדך בבית או בשדה, כי מעלת בתי מדרשות היא גדולה ועצומה כמו שרבי נתן מדגיש שוב ושוב בהלכה זו.

מעלת בתי מדרשות מובנת אפילו בצורה הפשוטה ביותר, שעצם זה שאדם נמצא בסביבה שהוא מוקף באנשים שיש להם יראת שמים ועניינם הוא

לימוד תורה ותפילה וכו', זה משפיע על האדם לטובה, שאלו המושגים נעשים המושגים המצויים, מה שאין כן אם אינו נמצא בסביבה זו, אזי או שנמצא ממש בסביבה הפוכה מזו, כגון בסביבת אנשים העוסקים במשא ומתן שעל פי רוב שוקעים בהבלי העולם הזה, או בסביבת יושבי קרנות ובטלנים, או שנמצא לבדו שאז צריך כוח גדול מאוד להיות מחובר ומכוון לתורה ויראת שמים.

ועל זה נוסדה התפילה של יושבי בתי מדרשות הנהוגה בכל תפוצות ישראל: מודה אני לפניך וכו' ששמת חלקי בין יושבי בית המדרש ולא שמת חלקי בין יושבי קרנות. וכן גינו חז"ל בפרקי אבות ישיבת בתי כנסיות של עמי ארצות מבלי עולם.

וגר זאב עם כבש

נמצא, שעיקר העבודה להפשיט את הבגדים הצואים המונעים את האדם מלכנוס אל הקדושה לבטח, היא על ידי קביעות התורה. כי קביעות התורה היא הכלי העיקרי להתגבר על ידו ולזכות להשליך את הבגדים הצואים ולהתקרב אל הקדושה, כי עסק התורה יש בו את שתי הבחינות הנ"ל:

הבחינה הראשונה – שצריכים להחזיק מעמד בזמן שעובר מה שעובר, עד שהצדיק על ידי לימוד תורתו יטהר את האדם מהבגדים הצואים, שזה אפשרי רק על ידי שמתמידים בלימוד ספרי הצדיק המחזקים את האדם לעמוד על עמדו ולחשוב על אחריתו, וכן כאשר לומדים תורה מכוונים להמשיך הארה מהלימוד של הצדיק האמת. והבחינה השנייה – היא עצם עסק התורה שמטהר מהבגדים הצואים כמו שהובא.

ועוד ישנו עיקר גדול במהלך של בעלי תשובה שרבים טועים בו, שהזכרנו בקצרה קודם, והוא העניין של להיות מחובר לחבורת יראים העוסקים בתורה. כי ישנה כזו טעות שהשתרבבה למחשבה אצל בעלי תשובה ברסלבר'ס, כאילו יש עניין כזה להיות 'זאב בודד'. טעות זו יש לה שורש ומקור במה שרבינו ציווה להתבודד ולעשות עבודות לבדו, ובאמת כל אחד חייב את הנקודה הזו של ה'לבד' כדי למצוא את הנקודה של עצמו, ולא להיות כבוש על ידי הציבור בלחץ חברתי המפריע לו לברר את הדרך שלו, ועל זה כתבתי בפרק 'למלאות את החיסרון', ובשל זה היו ועוד ישנם כמה אנשים מיוחדים שאכן מתבודדים רוב הזמן.

אבל זו לא הנהגה תמידית ח"ו. כי אדם חייב להיות מחובר גם לציבור היראים, כמו שנביא בשם רבי נתן, ובוודאי שגם אותם עובדים אמיתיים

שמרבים להתבודד צריכים להיות מחוברים מאוד בפנימיותם עם כלל אנשי הצדיק אחרות חסר הרבה בעבודתם , וכל שכן מי שהבדידות אצלו נובעת מקושי ולא באה מבחירה שקולה של דרך בעבודת השם , שהוא בוודאי צריך לעשות עבודה וללמוד איך להתחבר , ובפרט בעלי תשובה שצריכים להיזהר מאוד מלהישאר ממש לבד במערכה כי אז הם טרף קל לסטרא אחרא שמתגעגעת מאוד אחר נשמתם לינוק ממנה שפע , בפרט עתה אחרי שהתקדשו קצת ושוב יש לסטרא אחרא חיות לינוק מהם והנאה עוד יותר לכבוש את נשמתם תחת רשותה מחדש .

האהבה שבינינו

לכן לצד העבודה של ההתבודדות ומציאת הנקודה האישית בעבודת ה ' שהיא יסוד היסודות , ישנו גם היסוד של הקשר החברתי עם חבורת היראים , כמובא שכבר הוזכר בשם הרמב"ם – שאדם צריך לבחור לו את חברתם של תלמידי חכמים כי החברה היא גורם שיש לו הרבה השפעה על האדם , ולכן אחרי שאדם עשה את עבודתו האישית בהתבודדות או סדרי לימוד אישיים וכדומה כל אחד כפי עניינו , הוא צריך שיהיה לו בית כנסת או בית מדרש שהוא רגיל בו ושיש לו בו קביעות גדולה כפי שרבי נתן מאריך בהלכה זו , וזו לשונו :

"וְזֶהוּ בְּחִינַת קְדֻשַּׁת הַבָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת . שֶׁהֵם בְּחִינַת מִקְדָּשׁ מְעַט , כִּי עִיקַּר הַתִּיקּוּן עַל יְדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה שֶׁל הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁיְּכוֹלִין עַל יְדֵי לִימּוּדָם לְעוֹרֵר וּלְהָאִיר שׁוֹרְשֵׁי נְשָׁמוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה כַּנַּ"ל . וּקְדֻשָּׁה זֹאת צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עַל יְדֵי שֶׁיְּחַבֵּר עַצְמוֹ לְהַיְּרֵאִים הַמְקֻשָּׁרִים בְּהַצַּדִּיקֵי אֱמֶת בִּבְחִינַת חָבֵר אָנִי לְכָל אֲשֶׁר יְראוּךְ , כִּי בְּוַדַּאי אִישׁ אֶחָד לְבַדּוֹ קָשֶׁה לוֹ לִזְכּוֹת לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הֶאָרָה הַנַּ"ל . אֲבָל כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים רַבִּים יַחַד וּבוֹנִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ לַעֲסֹק בּוֹ בַּתּוֹרָה . וְכַוָּונָתָם אֶל הָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ לְהִכָּלֵל עַל יְדֵי עוֹסְקָם בְּתוֹרָה וּתְפִילָּה בְּצַדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כֹּחַ לְהָאִיר וּלְעוֹרֵר כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל , בְּוַדַּאי הֵן אֵל כַּבִּיר לֹא יִמְאָס , כִּי זְכוּתָא דְּרַבִּים עָדִיף . גַּם מֵחֲמַת שֶׁהֵם רַבִּים וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ שֹׁרֶשׁ בַּתּוֹרָה עַל יְדֵי זֶה נִתְעוֹרְרִים וּמְאִירִים הַרְבֵּה אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה

וּמְאִירִים זֶה לָזֶה עַד שֶׁנּוֹלָדִין נִשְׁמוֹת הַגֵּרִים
וְנִתְעוֹרְרִין הַפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל כַּמְבֹאָר בַּתּוֹרָה
הַנַּ ”ל…”

רבי נתן מלמד אותנו כאן איזה סוג של בית מדרש לחפש: לא סתם בית מדרש שנכנסים לתוכו באקראי, שאז אין את הכוח של ה ”ביחד” וממילא גם הלימוד ותפילה נראים איך שנראים, וגם לא מקום כזה שיש שם בחינה של שעבוד נפשי לאיזה משפיע שתמיד מצפים עליו לראות את עבודתו ותפילתו ולקבל ממנו חיות, ועל ידי זה מאבדים את הנקודה האישית של עבודת השם. כי כאשר אין ליחידים אמונה בעצמם ורצון חזק להתקרב להשם ולצדיק האמת ולהתפלל בכוח וכדומה, אז נתפסים לדברים חיצוניים ומזה צומח מה שצומח – שבמקום להתפלל מסתכלים איך ההוא מתפלל וכן הלאה.

אלא, צריכים לחפש בית מדרש שבו מתחברים יחד ובונים אותו כדי לעסוק בו בתורה בכוונה אמתית להיכלל בצדיק האמת! היינו, בית מדרש שמורכב מאנשים רציניים בעלי בחירה עם כוונות אמיתיות, כל אחד עם הנקודה והרצון שלו אל אמת להיכלל בצדיק האמת, שמתחברים ביחד כבעלי בחירה בעלי רצון עצמאי, שאז יש להם כוח גדול ועצום ביחד.
הקב”ה יזכנו למצוא כזה מקום!

(מתוק הספר “באמצע הדרך”)

גם אתם מחפשים את האמת? כנסו לקישור הבא וגלו דברים מעניינים במסע אחרי האמת!